

Extrainsatt rättsfallswebbinarium

Välkomna!

2021-06-24

Helena Ottosson Kraus

Verksamhetsområdeschef

Helena.ottossonkraus@adda.se

Hannes Härfast

Affärsrådgivare

Hannes.harfast@adda.se

Åsa Edman

Chefsjurist

asa.edman@adda.se

Jon Kihlman

Advokat, jur. dr

jon@avtalsratt.com

Dagens gästexperter

Åsa Edman

Jon Kihlman

Dagens rättswebbinarium

- EU-domstolens dom av den 17 juni 2021 i mål C-23/20, Simonsen & Weel
- Diskussion och frågestund
- Sammanfattning och praktiska tips

EU-domstolens dom av den 17 juni 2021 i mål C-23/20, Simonsen & Weel

Takvolymmer i ramavtal enligt direktiv 2014/24

Bakgrund

- Region Nordjylland (UM) upphandlade ett ramavtal med en leverantör för utrustning för sondmatning genom ett öppet förfarande enligt direktiv 2014/24
- I annonsen angavs att Region Syddanmark som option kunde avropa från ramavtalet
- Annonsen innehöll varken högsta värde, uppskattad eller högsta kvantitet
- Nutricia ansågs ha lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet och erhöll tilldelning
- Simonsen & Weel (Bolaget) överprövade beslutet

Bakgrund forts.

- Bolaget yrkade att tilldelningsbeslutet skulle upphävas
- UM ingick ramavtal med Nutricia
- Region Syddanmark utnyttjade inte sin option

Grunder Bolaget

- I. UM har överträtt principen om likabehandling och öppenhet genom att inte ange uppskattad kvantitet eller uppskattat värde
- II. UM har brustit i skyldigheten att ange takvolym utifrån kvantitet eller värde

Grunder UM

- I. UM är inte skyldig att ange uppskattad kvantitet eller värde
- II. UM har inte brustit i skyldigheten att ange takvolym utifrån kvantitet eller värde eftersom takvolym endast behöver anges när en upphandling sker på andra UM:s vägnar

Frågor till EU-domstolen

1. a) Innebär likabehandlings- och öppenhetsprincipen att UM ska ange uppskattad kvantitet och/eller uppskattat värde i annonsen vid ramavtalsupphandling?

b) Om ja: Ska uppskattningarna anges för hela ramavtalet, för den upphandlande myndigheten, och/eller för en UM som deltar genom option?
2. Innebär likabehandlings- och öppenhetsprincipen att UM ska ange en takvolym i antingen annonsen eller förfrågningsunderlaget som innebär att ramavtalet saknar verkningar när takvolymen har uppnåtts?

b) Om ja: Ska takvolymen anges för hela ramavtalet, för den upphandlande myndigheten och/eller för en UM som deltar genom option?
3. Kan ett ramavtal som har annonserats utan uppskattad volym och/eller takvolym angripas med ogiltighetstalan?

EU-domstolen

1. Är UM skyldig att ange uppskattad volym respektive takvolym?

- En bokstavstolkning av direktivet räcker inte för att avgöra skyldigheten Punkterna 46-53
- För det första följer av artikel 5.5 att värdet för ramavtal ska beräknas som det högsta värdet av samtliga planerade kontrakt under ramavtalets hela löptid Punkt 56
 - Därför kan anbudsgivarna meddelas det uppskattade värdet Punkt 57

EU-domstolen

1. Är UM skyldig att ange uppskattad volym respektive takvolym?

- UM ska i annonser beskriva upphandlingen och ange kvantiteten eller värdet av de varor som omfattas av hela ramavtalet

Punkt 59

- UM är skyldig, när UM anger det uppskattade värdet, att ange det högsta värdet för varje delkontrakt under hela löptiden

Punkt 60

EU-domstolen

1. Är UM skyldig att ange uppskattad volym respektive takvolym?

- Principerna gäller vid ingående av ramavtal Punkt 60
- Av principerna följer att UHD ska vara utformat på ett klart, precist och entydigt sätt så att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare ska förstå den exakta innebörden och tolka UHD på samma sätt Punkt 61
- Öppenhets- och transparensprincipen skulle överträdas om UM som var ursprunglig part i ramavtalet inte angav takvolym Punkt 62
- Uppskattad volym och takvolym är av stor betydelse för att anbudsgivarna ska kunna bedöma sin fullgörandekapacitet Punkt 63
- Utan takvolym skulle UM kunna kräva fullgörande eller använda avtalssanktioner som leverantören inte hade kunnat förutse Punkt 64

EU-domstolen

1. Är UM skyldig att ange uppskattad volym respektive takvolym?

- Takvolym är ett uttryck för att ramavtal inte får användas på ett otillbörligt sätt

Punkt 67

Svar

- UM ska ange uppskattad volym
- UM som var part från början i ramavtalet ska ange takvolym
- Takvolym ska anges som högsta kvantitet **eller** värde
- UM som var part från början kan endast handla för egen räkning samt för specifikt angivna potentiella UM:s vägnar
- När takvolymen har nåtts har ramavtalet inte några verkningar

Punkt 68

EU-domstolen

2. Ska uppskattad volym och takvolym anges samlat i annonsen?

- Öppenhets- och transparensprincipen innebär att UM inte kan begränsa sig till att lämna delvisa upplysningar om upphandlingsföremålet och ramavtalets omfattning
- Saknas hinder för att ange uppskattade delvolymmer eller deltakvolymmer, men det är inget krav

Punkt 76

Punkt 78-79

Svar

- Uppskattad volym och takvolym ska anges samlat i annonsen. Takvolym ska anges för hela ramavtalet, men får anges för delar av detsamma.

Punkt 80

EU-domstolen

3. Kan ett ramavtal som har annonserats utan uppskattad volym och/eller takvolym angripas med ogiltighetstalan?

- Syftet med ogiltighetstalan är att korrigera de allvarligaste överträdelserna, vilket är otillåtna direktupphandlingar

Punkt 85-86

- Det skulle vara oproportionerligt att tillåta ogiltighetstalan som sanktion när ramavtalet har annonserats utan uppskattad volym eller takvolym

Punkt 87

Svar

- Ogiltighetstalan kan inte användas för att angripa ett ramavtal som har annonserats utan uppskattad volym och/eller takvolym

Punkt 90

Diskussionsdags!

Sammanfattning och praktiska tips

Sammanfattning

- UM ska ange uppskattad volym
 - UM som var part från början i ramavtalet ska ange takvolym
 - Uppskattad volym och takvolym ska anges som högsta kvantitet **eller** värde
 - UM som var part från början kan endast handla för egen räkning samt för specifikt angivna potentiella UM:s vägnar
 - När takvolymen har nåtts har ramavtalet inte några verkningar
- Uppskattad volym och takvolym ska anges samlat i annonsen. Takvolym ska anges för hela ramavtalet, men får anges för delar av detsamma
 - Ogiltighetstalan kan inte användas för att angripa ett ramavtal som har annonserats utan uppskattad volym och/eller takvolym

Praktiska tips

- Koll, kontroll och uppföljning blir allt viktigare
- Ett argument för att få tid till det strategiska arbetet
- Glöm inte att inkludera uppsägningsklausul för ramavtalet om takvolymen nås

Tack för idag!

Helena Ottosson Kraus

Helena.ottossonkraus@adda.se

Hannes Härfast

Hannes.harfast@adda.se

Åsa Edman

Asa.edman@adda.se

Jon Kihlman

Jon@avtalsratt.com